

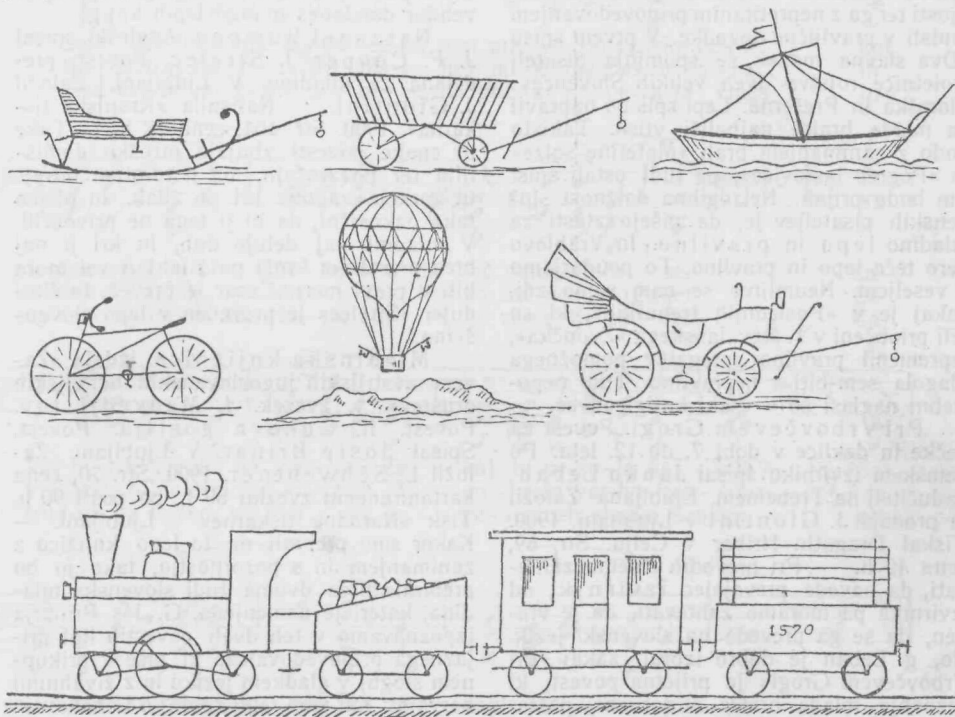

POUR IN ZABAVA

Mladi risar.

Priobčil *Vojteh Sitsch.*

Ker ste lansko leto tako radi posnemali podobice, priobčene na tem mestu, bom nadaljeval letos »Mladega risarja«. Veselilo me bo, če bom slišal, da vam bodo tudi letos take in enake podobice delale veselje in zabavo. Le pridno se poprimite risanja! Z njim si vadite roko in oko. Današnji »Mladi risar« vam kaže razne naprave, ki se jih poslužujemo, če hočemo priti hitreje iz kraja v kraj. To vse je izumil človeški duh.

Novo stoletje

se je začelo letos z Novim letom. To novo stoletje je po številu dvajseto. Naj bi bilo XX. stoletje zlasti Slovencem srečnejše in pravičnejše nego nam je bilo preteklo XIX. stoletje!

Sneg.

Kar je tebi v spanju odeja, to je prirodi pozimi sneg. Brez odeje bi v mrzli noči prezebel, takisto bi pozeble v mrzli zimi krali, ki spe v zemlji, če bi čeznojo ne razgrnil Bog belega plašča — snega.

Usmilite se ptičic!

Zima je, in ptičice zmrzujejo in trpe glad. Usmilite se teh ubogih živalc, jim potresajte krušnih drobtinic in drugega živeža! Hvaležne vam bodo zato in vas bodo v gorkih dneh razveseljevale s petjem in vam koristile s pokončavanjem škodljivega mrčesa!

Vrste ptic.

Doslej je znanih 13.000 vrst ptic, ki žive po vsi zemlji. Onih ptic, ki so že izginile z zemeljskega površja, je znanih 2000 vrst.

Nove knjige za mladino.

Rudolf Vrabl: Božično darilo. — Založil J. Giontini. — Katololiška Tiskarna 1900. Str. 46, cena 30 h. — Gospod Rudolf Vrabl je zbral pod naslovom »Božično darilo« sedem povesti, oziroma pravljic in basni ter jih podal za Božič slovenski mladini. To je že tretja knjižica, ki jo je spisal Vrabl v teku enega leta. Vrabl je ljubezniv pripovedovalec, ki ume otroškega duha. Čimdalje bolj se otresa prevelike domišljije in stopa na zdrava, prirodna tla. Saj ni samo oni spis pravljica, kjer se slikajo v neverjetnih barvah čudovite dogodbe, nego tudi pravljico prevevaj duh pravega življenja, ki dvigne bralca v lahkem vzletu iz puste vsakdanjosti ter ga z nepretiranim pripovedovanjem umisli v pravljlične dogodke. V prvem spisu »Dva slavna moža« se spominja pisatelj stoletnice rojstva dveh velikih Slovencev: Slomska in Prešerna. Lepi spis bo napravil na mlade bralce najboljši vtisk. Takisto bodo z zanimanjem brali »Materine solze« in »Pogreb lastovice«, pa tudi ostali spisi jim bodo prijali. Neizogibna dolžnost slovenskih pisateljev je, da pišejo zlasti za mladino lepo in pravilno. In Vrablovo pero teče lepo in pravilno. To poudarjamo z veseljem. Neumljivo se nam samo zdi, zakaj je v »Poslednjih trenutkih«, ki so bili priobčeni v 1. številki »Zvončka«, izgremil pravilno spregatev pomožnega glagola sem-bitu v nepravilno. Tudi nepotrebnost naglasi so v vsaki knjigi odveč.

Pri Vrbovčevem Grogi. Povest za dečke in deklice v dobi 7. do 12. leta. Po nemškem izvirniku spisal Janko Leban, nadučitelj na Trebelnem. Ljubljana. Založil in prodaja J. Giontini v Ljubljani. 1900. Tiskal Dragotin Hribar v Celju. Str. 69, cena 40 h. — Pri prevodih smemo zahtevati, da navede prevajalec izvirnik, od izvirnika pa moramo zahtevati, da je vreden, da se ga prevede na slovenski jezik. No, g. Leban je dobro izbral, zakaj »Pri Vrbovčevem Grogi« je prijetna povest, ki seznanja mlade bralce z dobrimi, poštenimi in plemenitimi ljudmi. Tudi g. Leban piše gladko in pravilno, a v bodoče mora razločevati pridevnik majhen (klein) od mali (wenig). Takisto je treba razločevati med zastonj (unentgeltlich) in zaman (vergebens). Namesto kajti pišimo rajši zakaj, v prihodnjem času pa rabimo namesto daljše oblike pomožnega glagola sem-bitu krajšo obliko (bodem-bom, bodebo . . .)

Nezgoda na Palavanu. Poslovenil V. S. V Ljubljani 1900. Izdal in založil J. Giontini. Natisnila Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg v Ljubljani. Str. 80, cena 40 h. — Ta knjiga nam je najlepši dokaz, kakšne ne smejo biti knjige, ki so namenjene za mladino. Prvič je že

snov taka, da ni vredna piškavega oreha. Mestoma je naravnost sirova (n. pr. str. 29). Drugič je jezik tako neusmiljeno slab, neokreten in rovtarski, da resno svetujemo prevajalcu V. S-u, naj se nemudoma poprime učenja Praprotnikove »Slovenske slovnice za prvence«, sicer naj nikdar več ne prime za pero! Samo na prvih dveh straneh smo si zaznamenovali dvajset grdih napak, lahko si torej mislite, koliko jih je na 90 straneh! »Nezgoda na Palavanu« sodi — v peč. G. Giontiniju svetujemo, naj ne zalaga v bodoče takih spak, a rokopis naj izroči v korekturo komu, ki je večje slovenščine. Slovenske mladine ni treba pitati s tako neužitno hrano, saj je vendar dandanes mnogo lepih knjig!

Natanael Bumpo. Angleški spisal J. F. Cooper. I. Strelec. Povest, predelana za mladino. V Ljubljani. Založil J. Giontini. — Natisnila »Kranjska tiskarna«. 1900. Str. 104, cena 48 h. — Take in enake povesti zbujejo otroško domišljijo ter povzročajo, da ji tuintam hitreje in gorkeje zapolje kri po žilah. In nismo tako ozkosrčni, da bi ji tega ne privoščili. V mladini naj deluje duh, in kri ji naj brez prestanka kroži po žilah! A vse mora biti v pravi meri. Cesar je preveč, to škoduje. »Strelec« je preveden v lepo slovenščino.

Mladinska knjižnica. Izdaja »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«. 1. zvezek. I. Medvedji lov. Povest. II. Čukova gostija. Povest. Spisal Josip Brinar. V Ljubljani. Založil L. Schwentner. 1900. Str. 70, cena kartoniranemu zvezku 80 h, po pošti 90 h. Tisk »Narodne tiskarne« v Ljubljani. — Kakor smo prebrali mi to lepo knjižico z zanimanjem in s pozornostjo, tako jo bo prebiral brez dvoma tudi slovenska mladina, kateri je namenjena. G. Jos. Brinarja izpoznavamo v teh dveh povestih kot prijaznega pripovedovalca, ki piše v prikupnem slogu, v gladkem jeziku in z živahnimi barvami. Kar smo rekli zgoraj o Lebanovem jeziku, to velja tudi o Brinarjevem. »Medvedji lov« je pravzaprav skupina četvero povesti, ki pa ustvarjajo lepo celoto. »Čukova gostija« je nekaj posebnega v slovenski mladinski književnosti. Brinar je ubral prav šaljive strune, ki bodo zbujele mnogo presrčnega smeha med mladimi bralci. Vrhutega je Brinarjevo opisovanje zdravo, neprijetno, da nam stoje kraji, osebe in živali prav živo pred očmi. V teh dveh povestih ni nič nepotrebnega besedičenja in dolgočasnega raztezavanja v dolgost in širokost, da smo v resnici veseli knjižice, ki nam jo dela še prikupnejšo nje čedna zunanjščina. In dandanes moramo pač zahtevati, da je to, kar dobi mladina v roke, lepo tudi po svojem licu. Naslov je narisal g. arhitekt

Ivan Jager. Rdeče rože značijo s cvetjem prepleteno mladost, nad katero se dviga solnce. Spodaj vidimo čitajočega otroka, ki mu krajša večerne ure lepa knjiga. Obe sovi sta znak učenja in učenosti. — Kar nič se ne čudimo, da je nagradil ti dve

povesti »Češko-slovenski spolek v Pragi«. To nam je nov dokaz, kako skrbe tudi bratje Čehi, da bi se obogatila naša mladinska književnost. In g. Brinar jo je gotovo obogatil!

Vesela pevka.

Besede zložil *Ant. Namrè.*

Uglasbil *Ferd. Fuwánek.*

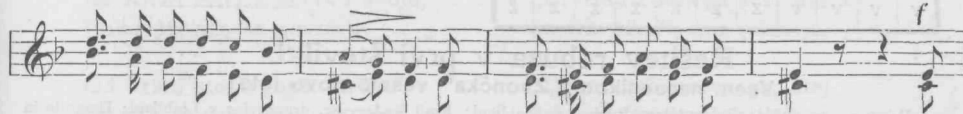
Veselo in živo.

Sem dek-li-ca mla-da, ve - se-la, sem pra - vo slo - vensko dek - le, kot
Ko zjutraj da - ni-ca pri - pla-va, koj mi - ka me glas-no za - pet', in
Slad-kej-še mi pesmi do - ni - jo, ko ptič - ki pre-pe-va-jo vmes, in

slavček ve-se-lo bi pe - la, da b' da - leč odme-va-lo se. Za-
ko-maj se dan mi za - zna-va, koj ti - ho zač-nem žvrgo-let'. Se
sap'ce krog me-ne šu - mi-jo, oh, to je ve-se-lje za - res! Ce

kaj bi nek' sladko ne pe - la? Za - kaj bi ve-se-la ne b'la? Saj
vmi-jem, o-ble-čem, po-kri-žam in an - gelu var-hu 'zro - čim, se
trud-na pa le-žem po - či - vat, o pe - semcah sladko sanjám, pov-

vsak' dan krog mo-je-ga če - la mi sap'ca slo - venska pih - lja.
k de - lu z ve-seljem pri - bližam, vmes pe - sem - ce slad - ke dro - bim.
sod mi lah-ko je pre - bi - vat', ker sladko za-pe-ti si znam.

Zračite stanovanja!

Prvi in najzanesljivejši pripomoček v vseh boleznih je sveži zrak, zakaj vdihavanje čistega zraka je eden izmed prvih pogojev našega zdravja. V vsakem prostoru, kjer bivajo ljudje, se onečisti zrak z izhlapevanjem naših pljuč in naše kože, in take škodljive snovi, ki jih izločuje naše telo, zopet vdihavamo. Nihče se ne umiva z

vodo, s katero se je že kdo pred njim umil, a zrak, ki je bil že stokrat v pljučah in telesu drugih ljudi, vdihavamo brez pomisleka in prebivamo po več dni in noči v prostorih, ki niso prezračeni! — Stanovanja moramo torej zračiti. Tudi pozimi je treba večkrat odpreti okna in vrata, da zaveje v naše stanovanje sveži zrak. Zado- stuje, da je odprto stanovanje 2 do 3 minute!